

5. INDKOMMENDE FORSLAG

Der var ikke kommet nogen forslag.

6. VALG AF REVISORER

Mogens Juul Madsen og Lars Jørgen Larsen blev genvalgt og som revisor-suppleant valgtes Flemming Hjortborg.

7. EVT.

Søren Winding og Mogens Juul Madsen mente at lidt for mange sneg sig gratis ind ved Fåredagen, og de foreslog forskellige tiltag til bestyrelsen, evt stempel på hånden eller armbånd som ved festivaller.

Bestyrelsen mente at Hjemstavnsgårdens folk gjorde deres bedste med de hjælpere der var. Bestyrelsen ville overveje om tabet af entré står mål med den ekstra indsats, der skal til, for at alle betaler.

Grethe Nielsen nævnte, at der var et ulddyne-syningskursus den 4. november og at der var flere pladser.

Sv. Ove nævnte at han havde lovet Distrikt 8 at sige at foredraget af Jens Ambjerg Pedersen - "Uld, har det en værdi?" afholdtes den 7. november og ikke den 9. nov, som der var skrevet i forrige blad.

Sv. Ove sluttede med at opfordre til at endnu flere tilbød deres hjælp til først og fremmest Fåredagen.

Gunhild sluttede generalforsamlingen og takkede for god rod og orden

VANDREPOKALEN

Derefter skulle vandrepokalene uddeles. Den gik i år til Peter Shepherd for hans store arbejde for fåreavlen (se side 5).

Det var 17. gang at pokalen uddeltes.

Sv. Ove fortalte lidt om bestyrelsens begrundelser for at give pokalen til Peter Shepherd. Peter Shepherd befinder sig i øjeblikket i New Zealand og vi håber, at han vil fortælle om sine oplevelser, når han kommer hjem.

Willy Klüver skulle have rundet aftenen af med at fortælle nogle gamle fynske historier, men han måtte desværre i løbet af aftenen gå i seng med influenza

Aftenen sluttede med et amerikansk lotteri over de præmier fra Fåredagen, der ikke var blevet afhentet.



Peter Shepherd's får

ULD ER IKKE ET SPILDPRODUKT

De fynske Fåreavlere har en del medlemmer, der primært er medlem i kraft af deres interesse for uld. Vi arrangerer hvert andet år et uldseminar, afholder nogle "Uldlørdage" og andre arrangementer, der vedrører uld, og af og til har vi lejlighed til at omtale andre uldarrangementer. Men i vores blad har vi i de senere år nok svigtet "uldfolket" lidt. Vi har derfor inviteret Jens Ambjerg Pedersen til at skrive nogle artikler til bladet med uld som fælles-tema. Jens Ambjerg Pedersen har beskæftiget sig med uld og det internationale uldmarked det meste af sit liv - incl. at have været fåreavler i Australien.

JENS AMBJERG PEDERSEN:

Får er dejlige - og så har de uld, hvilket er endnu dejligere. Dette har dog de senere år været til stor fortrydelse for mange fåreholdere, da det koster at få fårene klippet, og da værdien på uld er lav. Derved bliver ulden opfattet som et spildprodukt i mange fårehold og behandlet derefter.

På sin vis har disse fåreholdere ret: Det er sandelig ikke fra ulden, man har haft den store indtægt ved fårehold. Men da ulden nu er der, er den arbejdsmæssige forskel mellem at behandle ulden som et spildprodukt eller at udnytte den til noget mere givtigt egentlig ret så lille; og i skrivende stund er der et stadigt stigende behov for uld på verdensmarkedet, hvilket også vil komme danske fåreholdere til gode. Men for at få mest muligt ud af dette opsving, skal ulden fra begyndelsen behandles rigtigt, så køberen vil betale toppris for råvaren.

Alle får skal klippes - de fleste én gang om året, nogle to gange, og hvad enten det er en stor eller en mindre flok, er der visse simple regler, der bør overholdes, hvis man skal kunne præsentere ulden bedst muligt for køber og dermed få den bedst mulige økonomi ud af ulden

KLIP FÅRENE, HVOR FORURENING AF ULDEN UNDGÅS!

Klippes der indendørs, skal klippestedet og

omgivelserne, hvor ulden håndteres, være fejlet rent. D.v.s. at al gammel uld og uldrester fra sidste klipning, hø, halm og bindegarn, samt hvad der ellers kan sætte sig i ulden, skal fjernes. Prisen på den nyklippede ham nedsættes, såfremt ulden ikke er ren.

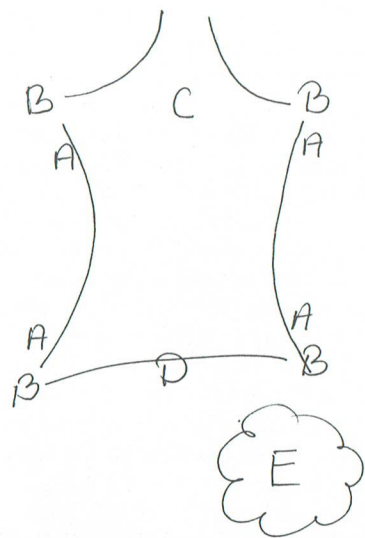
Klippes der udendørs, er det bedst at gøre dette på et stykke svær plastik, en presenning eller et tæppe (ved brug af presenning eller tæppe skal disse dog være i god stand uden trævler og løse tråde, som evt. kan sætte sig i ulden). Er fårene særdeles beskidte med urin og gødningrester omkring halen, er det nemmere at klippe denne uld af og fjerne den fra klippestedet, inden man begynder at klippe selve hammen af. Det sparer tid ved sorteringsarbejdet, og man kan koncentrere sig om de andre dele, der skal fjernes fra hammen.

Når hammen er klippet af fåret, samles den op, spredes evt over et bord med den klippede side nedad. Ideelt er en træ- eller stålramme ud over hvilken et stormasket trådnæt eller rundstokke er spændt, således at dobbeltklip-ulden falder igennem, og så man nemt kan se de andre dele, der skal fjernes.

FLERE RACER

Har man kun én race, er det problemløst at holde styr på ulden – lammeuld for sig og voksenuld for sig – men har man flere racer og krydsningsfår, der alle bliver klippet på samme tid er det nødvendigt at holde de forskellige hamme adskilt. Mærk sækkene med den pågældende races navn – f.eks. TEX, OXD, X, etc. – også selvom der kun er få hamme af racen. Det er en stor hjælp, når man på et senere tidspunkt ønsker enten at bruge ulden eller sælge den. Om køber selv ønsker at blande ulden, er hans eget valg.

Når flere racer skal klippes, og der blandt disse er klippes både hvide og sorte får, skal de helt hvide klippes først og derefter de får med mørke eller sorte aftegninger. Derved undgår man at mørk uld og hårrester fra hoved og benene blandes i den hvide uld. Dette er en kedelig forureningskilde, der sætter prisen på hele uldpartiet ned.



- A: Svedpunkter
- B: Kort benuld, hår, sort uld/hår
- C: Halm, hø, især hvis fodret med høhæk
- D: Urin og gødningsrester
- E: Maveuld

Når hammen er sorteret, har man følgende bunker:

- 1: Selve hammen, fri for:
- 2: Maveuld, kort uld, benuld, svedepunkterne.
- 3: Al misfarvet uld (urin og gødning)
- 4: Sammenfiltret uld, uld med hø og halm.

For uld der er klippet før tid – d.v.s. mindre end et års vækst og dermed kortere end 1-årsulden – kan det være vanskeligt at sprede hammen på et bord. Den hænger nemlig ikke særlig godt sammen. Den bedste udvej er at tage ulden op i håndfulde og ryste den, så den korte uld og de tungere partikler falder ud. Lammeuld sorteres på samme måde. Vær opmærksom på, at ved Merinould sorteres lammeulden i to kategorier: over/under 40 mm).

For de fleste racer gælder, at hamme af samme race kan blandes sammen, såfremt de er klippet på samme tidspunkt ved sidste klipning – alle hamme vil derfor få samme uldlængde. Lammeulden skal holdes for sig og må ikke blandes med fåreulden.

For Gotlænderfår, der klippes to gange om året, gælder helt andre sorteringsregler, idet ulden fra denne race sorteres efter farvenuancer. Se herom i Gotlænderforeningens retningslinier.

Også for den nyeste fårerace introduceret i Danmark – Dansk Merino – gælder helt klare regler. Såfremt ulden skal sælges på åbent marked som "Merino" eller "Comeback" (Merino-krydsninger).

Merinoulden sorteres efter bølgerne i ulden, kaldet Bradford Counts (betegnes ved 's). Jo flere bølger, jo finere uld. Fin uld betegnes f.eks. som 64's, 70's, medens grovere uld betegnes med lavere tal, f.eks. 56's, 50's eller 44's (Leicester uld).

Disse Bradford-taler oversat til micron (1 mikron (my) = 1/1000 mm):

- | | | |
|-------------|-------------|-------------|
| 70's = 19my | 60's = 23my | 56's = 27my |
| 64's = 21my | 58's = 25my | 50's = 30my |
| | | 44's = 33my |

Ved Merino uld kan det forsvares at blande 3 uldtyper sammen, hvor hovedmængden af hammene f.eks. er 60's (d.v.s. alle hammene på 60's, 64's og 58's kan lægges i samme bunke).

Det er en stor hjælp for alle avlere, der ønsker at sortere ulden, at have prøver af de forskellige uldtyper hængende på væggen, hvor ulden sorteres, således at sorteringen bliver ensartet.

Yderligere skal Merino uld være helt hvid til råhvid uden mærker på fiberen, ligesom fiberen skal være stærk nok til, at man lkan tage en tot mellem to tommel- og pegefingre og give den et godt træk.

GODE VILKÅR FOR FÅR OG FÅREKLIPPER.

Der skal to til tango, hvilket også gælder, når der klippes får – nemlig fåret og klipperen. Hvad enten men selv klipper sine får, eller det gøres med hjælp udefra, er det om at gøre det så behageligt som muligt for begge parter.

Det er meget ubekvemt og én for fåret stor stressfaktor at blive klippet med maven fuld af foder.

Fåret skal fanges, gennes ind til klipperen og hvis det ikke klippes stående, sættes på rumpen og have begge ender næsten bukket sammen, når klipperen skal nå yderpunkterne. Så med en fyldt mave er det ikke underligt at fårene beklager sig med brægen og spark. Det er derfor en lille ulejlighed at lukke fårene ind om natten – uden foder men med vand – når der skal klippes, eller hvis klipningen skal foregå om eftermiddagen, undlade at fodre om morgenen. Vent ikke med at jage fårene ind til sidste øjeblik, når fåreklipperen kører ind ad indkørselen.

Når der klippes indendørs, er det for klipperens vedkommende betydeligt bedre at stå på en stor træplade eller trægulv fremfor på et cementgulv, der er hårdt ved både ben og værktøj.

Et stort lyst lokale er at foretrække.

Endelig er et regnvåd får dels ubehageligt

for klipperen, dels forringes ulden, så ser det ud til regn omkring klippetidspunktet, gennes fårene ind, så de er tørre ved klipningen.

VERDENS MARKEDET FOR ULD

Verdensmarkedsprisen på uld er som før nævnt meget højere end for blot et år siden, og det kan her nævnes, at i Australien sælges uld i dag på auktion til priser på op til 70% mere end samme tid sidste år. Også andre uldproducerende lande melder om stigende efterspørgsel, idet fårebestanden – og dermed også uldproduktionen – er stadigt faldende.

Hertil kommer stigende efterspørgsel på uld til såvel beklædning som boligtextil.

Dette vil også på sigt komme danske fåreholdere til gode, så for at få toppris for ulden – nu som i fremtiden – behandel den som det, den er:

Verdens mest unikke fiber!

Brug også selv mere uld – det er dejligt.

